

Stichting Het Kempische Heideschaap Heeze

JAARVERSLAG 2021

1 Inleiding

Met dit jaarverslag verduidelijkt het bestuur van de Stichting het Kempische Heideschaap (verder afgekort als SKH) wat de werkzaamheden zijn geweest rondom de schaapskudde van de Strabrechtse Heide in 2021. Zoals al aangegeven in 2020, kijkend naar de statuten, kun je stellen dat SKH al haar doelen zoals die ruim 50 jaar terug zijn geformuleerd meer dan voldoende bereikt heeft de afgelopen jaren. Het Kempisch heideschaap is zeer succesvol, de fokkerij is op orde, er is een goed functionerend stamboek met een rol daarin voor SKH en de begrazing is nog nooit zo goed en professioneel verzorgd als in de laatste jaren door de herders en onder aansturing van Landschapsbeheer De Wassum. Dit laatste ook zeer naar tevredenheid van de opdrachtgevers.

Dit heeft er in 2020 toe geleid dat het bestuur zich aan het beraden ging over de toekomst van SKH, daarbij werd gedacht aan een verbreding van de activiteiten door het toevoegen van een heideboerderij of het versmallen van de activiteiten door ons primair te richten op het vergroten van de kudde en die ten dienste te maken van startende herders.

We zien dat de begrazing met Kempische Heideschappen van natuurgebieden nog steeds meer en meer op de kaart komt te staan van verschillende terrein beherende organisaties, zoals Staatsbosbeheer, Brabants landschap, Natuurmonumenten, waterschappen en gemeenten. Dat zorgt ervoor dat ook wij moeten gaan kijken wat dit betekent voor SKH. De coronacrisis heeft wel gezorgd dat vele initiatieven on hold zijn gezet.

Sinds 2017 zijn we intensief betrokken bij mogelijk een stadsboerderij op de locatie Gijzenrooi. In 2018 hebben we daar zelfs een bouwplan voor ontwikkeld. Tot en met 2021 is Stichting het Kempisch Heideschaap geïnteresseerd gebleven om deel te nemen aan een ontwikkeling waarbij onze schapen vanuit deze locatie hun werk kunnen doen op de omringende natuurgebieden en we educatie mogelijkheden hebben voor het uitdragen van het belang van gescheperde kuddes voor het natuuronderhoud. Vele gesprekken hebben plaats gevonden echter nog steeds geen resultaat.

Momenteel wordt de “stikstof-discussie” op diverse niveau’s steeds verder opgevoerd. Daarbij komen belangrijke vragen op die we in ons jaarverslag van 2020 al hebben benoemd. Waarbij geconcludeerd is dat dit genoeg inhoud geeft voor een Natuurbeheer Innovatie Centrum zou je zeggen.

Het voormalige Varkens Innovatie Centrum te Sterksel zou een andere mogelijke locatie zijn om een heideboerderij of natuur innovatie centrum te starten. Een unieke mogelijkheid om te denken aan een Natuurbeheer Innovatie Centrum. Ook in 2021 hebben daar vele gesprekken over plaatsgevonden. Rentmeester Regina Eijkenboom heeft SKH daar bij ondersteund. Ook hier zijn geen resultaten geboekt in 2021 voor SKH.

In 2021 heeft het bestuur gemeend dat we misschien toch een keuzerichting moeten maken.

Eind 2021 is bij SKH daarom ook de focus gaan liggen bij onze schapen. Het vergroten van de kudde en die ten dienste te maken van startende herders. Daarbij kun je denken aan het oprichten van een coöperatie van herders of het verpachten, verhuren of verkopen van de kudde. In 2022 zullen daar knopen over worden doorgehaakt met een duidelijke taak voor onze stichting om af te wegen wat de volgende visie, missie en strategie zal gaan worden voor Stichting Kempische Heideschaap.

In dit jaarverslag is het financieel verslag van 2021 opgenomen.

2 Actiepunten 2021

Op dit moment zijn de begrazingswerkzaamheden en het beheer van de kudde evenals de herder en de verblijven van herders en schapen bij De Plaetse in handen van Landschapsbeheer De Wassum. Afgelopen jaar is onze kudde **1400** schapen.

Als gevolg van Corona zijn de activiteiten die wij normaal jaarlijks doen, de lammetjes dagen, de Strabrechtse heide dag, de diverse demonstraties, het vachtvilten en de scheerdersdag komen te vervallen. Onze kudde is wel dagelijks op de Strabrechtse heide en inmiddels ook op andere locaties te zien.

Op verschillende momenten in het jaar is de kudde op de Strabrechtse Heide en het Kempische heideschaap in beeld gebracht via de website en verschillende facebook pagina's.

De bestuursvergaderingen waren alle online waardoor we regelmatig en met grotere frequentie korte vergaderingen hadden.

Bestuurlijk zijn de volgende punten aan de orde geweest:

Projecten Gijzenrooi en VIC, toekomst SKH, begroting, exploitatie, in- en externe contacten, subsidies, sponsoring, begrazing, beheer schapen en uitbreiding kudde, organisatie, communicatie, Vereniging Stamboek Kempisch heideschaap.

Deleted:

3. Overzicht projecten 2021.

Het aantal schapen in 2021 zijn **1400** ooiën in eigendom van de stichting. Daarnaast zijn er nog enkele honderden extra schapen van De Wassum ingezet. Er zijn 1000 lammeren geboren. In totaal waren 5 gehoede kuddes aan het werk en één lammerkudde in verplaatsbare rasters.

Staatsbosbeheer: Strabrechtse Heide (900 ha)

De Wassum heeft inmiddels na aanbesteding in 2020 een 8 jarig contract afgesloten met Staatsbosbeheer voor het hele groeiseizoen hoeden van 2 grote kuddes. Doestelling is de matige onderhoudssituatie van de heide te gaan verbeteren. Staatsbosbeheer heeft ingezien dat de oude kudde van 350 schapen de uitgestrekte heide echt niet kan bijhouden.

Brabants Landschap: Groote Heide, Valkenhorst, Heezerven, Stratumse Heide, Braakhuizen, Herbertusbossen (500ha).

In 2020 is de begrazing bij het Brabants Landschap verder geïntensiveerd en in 2021 is dit gecontinueerd. De diverse terreinen werd begraasd met twee gehoede kuddes. Door de inzet van veel dieren werd veel bereikt op de vergraste terreindelen.

Heide Familie Van Alphen (250 ha)

Sinds 2020 is gestart met begrazing op een deel van de Strabrechtse heide dat eigendom is van de familie Van Alphen. Sinds 2020 is er een directe werklijn ontstaan met de familie via Rentmeester Konings wat zorgt voor continuïteit.

High Tech Campus

In 2021 werd wederom begraasd op de High Tech Campus in Eindhoven. Hier liggen relictten van wat ooit een uitgebreide heide was. Er is veel belangstelling vanuit de medewerkers van de bedrijven bij de begrazing.

Buntven

Het Buntven is een heideven ten westen van Deurne omzoomd met vochtige heide. Hier wordt al verschillende jaren gegraasd

Stippelberg

Sinds enkele jaren wordt gegraasd op golfbaan De Stippelberg in Bakel. Deze golfbaan is ingebed in nieuwe natuur met heide als belangrijkste terreintype. De heide-ontwikkeling komt er goed op gang.

Ijzeren Man

De kudde maakt 2 keer per jaar een flinke wandeltocht langs de Zuid Willemsvaart naar natuurgebied de Ijzeren Man in Weert. Hier liggen verspreid door het bos verschillende heideperceeltjes. De begrazing verloopt naar tevredenheid.

Kamerven

Het Kamerven, net ten noorden van Gerwen wordt alweer diverse jaren begraasd. Dit vergraste ven wordt sindsdien jaarlijks stevig begraasd in 2 beurten.

Someren

Vanaf 2018 worden een tweetal terreinen begraasd. Het gaat om een heideberm en een geluidswal. Daar is nog een nieuw heideterrein bijgekomen

Groote Heide Meerven (90ha)

In 2020 werd dit heide gebied, dat in eigendom is van de gemeente Heeze, opnieuw begraasd. Het Meerven hoort bij de uitgestrekte Groote Heide.

Somerse Heide (100 ha)

Sinds 2017 wordt op de Somerse Heide begraasd. Rond het Beuven wordt vergrassing met pijpenstrootje stevig aangepast. Sinds 2020 wordt dit gehoed gedaan. Ook is begraasd op de aanwezige zandverstuiving en het Keelven.

Cartierheide

In 2020 is voor het eerst begraasd op de Cartierheide bij Eersel voor Staatsbosbeheer. Het ging om een pilot. In 2021 is dit voortgezet.

Het Plateau

In 2021 is ook begraasd op heidegebied Het Plateau voor Natuurmonumenten

4. Personalia 2021

Onze herders:

Kees Kromhout

Matthijs de Haas

Luc Teeuwen

Ronja Verbeek

Tula Derksen

Riaan Strijdom

Ranja Raams

Loes Proenings en Harm van Bree (vakantieherders)

Bestuur:

Kees van Hee voorzitter

Renée Hoekman vice voorzitter

Gonnie van Bussel secretaris

Ad Leenaars penning meester

Raad van Toezicht:

Paul Verhoeven voorzitter

Wim Jak secretaris (13-06-2021 †)

Harry Roumen

Olle van Alphen

Joost In 't Hout

Ter nagedachtenis

Op 13 juni overleed Wim Jak, secretaris van de Raad van Toezicht. Met zijn vele bestuurlijke en juridische ervaringen die hij had, heeft hij met verve zijn functie in de raad van toezicht van Stichting Het Kempische Heideschaap waargemaakt. Wij zullen zijn opbouwende kritische opmerkingen, zijn accuraatheid en humor missen.

5. Financiën

Eerst wordt de winst- en verliesrekening gepresenteerd. Daarna een toelichting hierop. Dan volgt de balans.

Posten winst & verliesrekening   **Realisatie 2020**

Lasten

Kudde	€ 2.372,91
Verzekeringen	€ 65,28
Algemeen Beheer	€ 1.348,80
Diversen	€ 50,00
Ontwikkeling VIC/Gijenrooi	€ 2.225,00
<u>Totaal aan lasten</u>	€ 6.061,99

Baten

Gemeentelijke subsidies	€ 500,00
Graasdierpremie	€ 41.713,73
Begrazing contracten	€ -
Verrekening SKH met "De Wassum"	€ -39.340,82
Rendement Kudde	€ 5.950,00
Giften/donaties/sponsoring	€ 4.853,00
Rente Bank	€ 0,01
Diversen	€ 0,00
Subsidie "Vrienden van SKH"	€ 0,00
<u>Totaal aan Baten</u>	€ 13.675,91

Saldo Winst & Verliesrekening	€ 7.613,93

Toelichting winst en verliesrekening

De stichting werkt al een aantal jaren intensief samen met het Landschapsbeheer De Wassum. De baten en lasten die direct toevallen aan de kudde worden per jaar met hen verrekend. Het verschil tussen deze lasten (kudde) en de directe baten van de kudde (begrazingssubsidie en begrazingscontracten) wordt verrekend

met De Wassum (zie betreffende post onder "Baten": Verrekening SKH met De Wassum). Op deze manier wordt het bedrijfsrisico voor SKH sterk verminderd. Bovendien blijkt dat de kwaliteit van de begrazing is toegenomen, sinds de samenwerking met "De Wassum". Dit is direct terug te voeren op de professionaliteit die dit begrazingsbedrijf ons biedt. Ook krijgt S.K.H. van De Wassum een vast rendement van 5% op de waarde van de kudde (zie hierboven onder "Rendement Kudde").

Gedurende meer dan 50 jaar heeft de Stichting de Strabrechtse Heide met Kempische Heideschappen begraasd en heeft daarvoor o.a. begrazingsgeld als inkomsten ontvangen. Staatsbosbeheer was daarbij onze belangrijkste partner. In 2019 is Staatsbosbeheer deze begrazing gaan aanbesteden en heeft de Stichting besloten hierbij niet te gaan concurreren met commerciële partijen. Dit besluit heeft ertoe geleid dat S.K.H. niet langer rechtstreeks begrazingsgelden heeft ontvangen in 2020. De samenwerking met "De Wassum" blijft wel bestaan, zodat onze kuddes zullen blijven grazen op de Strabrechtse Heide en in de aanliggende gebieden.

Als stichting zijn we altijd op zoek naar sponsors en we zijn dan ook blij met de gemeentelijke subsidie (van de gemeente Heeze).

Het Saldo van de winst & verliesrekening is positief.

De balans ziet er per 31-12-2021 als volgt uit:

Activa per 31-12-2021		Passiva per 31-12-2021	
Debiteuren	€ 48.986,90	Crediteuren	€ 44.781,82
Waarde van de kudde	€ 119.000,00	Bestedingsreserve loonkosten	€ -
Liquide middelen	€ 48.392,60	Bestedingsreserve risico De Wassum	€ 92.000,00
Inventaris	€ -	Eigen Vermogen	€ 70.597,68
Vooruitbetaald	€ -		
Totaal	€ 216.379,50	Totaal	€ 216.379,50

T.o.v. de balans van eind 2021 is het eigen vermogen toegenomen.

Kascontrole

De kascontrolecommissie bestaat uit de heren Harry Roumen en Joost In 't Hout. De commissie heeft bijgaande jaarstukken beoordeeld en goedgekeurd op ..... **2022**.

Bevindingen van de commissie zijn in de financiële verslaglegging betrokken.

Kees van Hee
Voorzitter

Ad Leenaars
Penningmeester

De jaarstukken zijn goedgekeurd in de jaarvergadering met de Raad van Toezicht in 2020.

Paul Verhoeven
Voorzitter

Harry Roumen
Secretaris ad interim

